

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรผึ้งพันธุ์ (*A. mellifera*) กับการติดผลของลำไย ในท้องที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังนี้คือการนำผึ้งพันธุ์ (*A. mellifera*) ช่วยผสมเกสรดอกลำไยจะสามารถเพิ่มเปอร์เซ็นต์การติดผล และจำนวนผลต่อช่อขณะเก็บเกี่ยวให้สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีผึ้งพันธุ์ช่วยผสมเกสร ซึ่งการนำผึ้งพันธุ์จำนวน 12,000 ตัวต่อ 1,600 ตารางเมตร (1 ไร่ต่อไร่) นับว่ามีความเหมาะสมที่สุด เพราะทำให้ลำไยมีเปอร์เซ็นต์ และจำนวนผลต่อช่อสูงสุด แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา ยังพบว่า การนำจำนวนผึ้งพันธุ์ 12,000 ตัวต่อ 1,600 ตารางเมตร (1 ไร่ต่อไร่) หรือการนำจำนวนผึ้งพันธุ์ 36,000 ตัวต่อ 1,600 ตารางเมตร (3 ไร่ต่อไร่) พบว่า เปอร์เซ็นต์การติดผล และจำนวนผลต่อช่อไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการใช้ผึ้งพันธุ์เพื่อช่วยในการผสมเกสรลำไย ควรใช้ผึ้งจำนวน 1-3 ไร่ เพราะจะเป็นผลดีทั้งเกษตรกรผู้ปลูกลำไย และเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง เพราะนอกจากลำไยจะติดผลเพิ่มขึ้นเป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ปลูกลำไยแล้ว ยังทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งได้น้ำผึ้ง เกสร และรอยัลเจลลี่ (royal jelly) ในปริมาณมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ก่อนนำผึ้งไปไว้ในสวนควรมีการกำจัดวัชพืชเสียก่อนเพื่อลดแหล่งอาหารของผึ้ง และเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงผึ้ง อนึ่งเกษตรกรควรระวังการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อผึ้งและแมลงผสมเกสรอื่นๆ ในฤดูที่ดอกเริ่มบาน